

Nicolai Sennels: *Blandt kriminelle muslimer - en psykologs erfaringer fra Københavns Kommune*. Odense: Trykkefrihedsselskabets Bibliotek, 2009. 159 sider.

Psykolog Nicolai Sennels var i en kortere årrække ansat ved Københavns Kommunes sikrede institution Sønderbro for kriminelle unge. På baggrund af psykologsamtaler med 250 unge kriminelle, heraf 150 med muslimsk baggrund, har Sennels skrevet en bog om sine erfaringer med 'kriminelle muslimer'. Forfatteren ønsker med sin bog at erstatte de "følelser og luftige holdninger", der dominerer indvandrerdebatten, med en empirisk baseret indsigt. Han skildrer ungdomsfængslet Sønderbro i København, dets klientel og sine samtaler og terapimetoder. Det kunne der være kommet et interessant casestudie ud af, men desværre begår Sennels en række alvorlige metodologiske og analytiske fejl, som gør undersøgelsen til endnu et bidrag i rækken af ideologiske skrifter mod islam generelt. Allerede bogomslaget insinuerer demonstrativt tilgangen, hvor l'erne i ordet "kriminelle" er formet som tvillingetårnene i World Trade Center.

Sennels er også buddhist – som flere andre (såkaldte) islamkritikere – han er tidligere medlem af Østerbro Lokalråd for Dansk Folkeparti og nuværende folketingskandidat for Dansk Folkeparti.

Der er skrevet meget om Sennels undersøgelse i medierne. Store dele af pressen betragtede bogen som et kærkomment indslag i debatten om islam, som på et videnskabeligt grundlag dokumenterede 'faren' ved islam. Særligt *Jyllands-Posten*, som i en leder forsvarede Sennels tanker, var glade for,

at der endelig var en 'ekspert', der kaldte tingene ved deres rette navn (JP, leder 29-03-2009).

Man kan undre sig over hvori ekspertrollen består, for tjekker man Sennels for videnskabelige referencer finder man næsten ikke nogen! Hans referenceliste (som ikke er en litteraturliste, men 83 noter) består helt overvejende af avisartikler. Dvs. faglitteratur og fagligheden man måtte forvente han ville indskrive sig i, som uddannede psykolog, er ikke-eksisterende.

En række forskere og kommentatorer har i forskellige bidrag vist svaghederne ved Sennels metode og analyse – ikke mindst Rune Engelbrecht Larsens blog (*Politiken*) 'Kan muslimer ikke integreres?' fra 10-03-2009, Professor David Dreyer Lassens (Økonomisk Institut, Københavns Universitet) indlæg i *Weekendavisen* 'Fejlslutninger' fra 19-06-2009 og Tea Torbenfeldt Bengtsson (sociolog) og Gitte Frydensbjergs (antropolog) kommentar i *Weekendavisen* fra 07-08-2009 'Muslimer: AndenG'eres kriminalitet falder'.

Nu skal en anmeldelse ikke være en gennemgang af publikationens modtagelse i offentligheden, selvom det i dette tilfælde i virkeligheden er det mest interessante aspekt ved denne bogudgivelse, men derimod en anmeldelse af teksten, som den foreligger. Det er dog svært ikke at gentage nogle af de samme indvendinger, som de førnævnte personer har mod Sennels bog.

Rune Engelbrecht Larsen peger på teoretiske problemer, dvs. det problematiske i generelle konklusioner om en hel religions tilhængere og psykologiske habitus på baggrund af nogle få kriminelle. Ikke desto mindre er det Sennels hovedpointe med hans undersøgelse: "Som psykolog

er det mit indtryk, at den muslimske kulturs opfattelse af aggressivitet er i så skarp konflikt med den danske kultur og lovgivning, at det kan være en afgørende hindring for, at man som muslimsk indvandrer kan blive integreret og føle sig accepteret og godt tilpas i Danmark.” (96), som Sennels skriver. Muslimer er aggressive fordi Muhammed førte krig og fordi muslimer kan knyttes til flere historiske konflikter. Prøver man Sennels teori af på andre religioner – altså at der findes en psykologisk habitus i en religion, som påvirker alle tilhørerne mere eller mindre ens – så vil resultatet hurtigt modbevise hans ræsonnement; buddhister, kristne, jøder, hinduer m.fl. går også i krig og er kriminelle på trods af næstekærligheds og ikke-voldsbudskaber.

David Dreyer Lassen peger på nogle metodologiske fejlslutninger i Sennels undersøgelse, som viser det problematiske i hans påstand om, at der eksisterer årsagssammenhænge mellem kultur og kriminalitet. Sennels begår en fundamental fejlslutning i sin undersøgelse. Det drejer sig om spørgsmålet om repræsentation eller udvælgelse af informanter. Titlen alene slår fast, at det empiriske grundlag udgør en helt særlig gruppe: Unge kriminelle muslimer. Der er to problemer i den tilgang; for det første er der muslimer der ikke er kriminelle og for det andet er der kriminelle blandt andre trossamfunds tilhørere. Hvis det muslimske værdi- og normsystem skulle påvirke individer til at blive kriminelle burde det være en generel karakteristika ved muslimer – og det viser både statistikker og andre undersøgelser ikke er tilfældet. Ligesom en kontrolundersøgelse af andre religioners tilhørere ville have vist, at der også

her er kriminelle (underforstået: hvad er forklaringen så her?).

Endelig peger Tea Torbenfeldt Bengtsson og Gitte Frydensbjerg på misforholdet mellem, at Sennels indskriver sig selv i en humanistisk tradition. Hans programskrift lyder bl.a.: “Humanisme betyder i virkeligheden, at vi skal tage hensyn til det enkelte menneskes behov på trods af dogmer, fordomme og politisk korrekthed.” (71). Den logiske konsekvens af hans i øvrigt sympatiske humanistiske programskrift drager han dog ikke i sin analyse eller konklusioner.

I hans version af humanismen er der to grupper af unge på de sikrede institutioner: muslimerne og danskerne. Muslimerne er ”ydrestyret” og mangler refleksivitet, mens danskerne er ”indrestyret” og refleksive. Muslimerne er altså determineret af islams forskrifter mens danskerne er styret af subtile socialpsykologiske mekanismer. Danskerne har altså frigjort sig fra enhver kulturel påvirkning, mens muslimerne ’hænger’ håbløst fast i kulturens determinerende tyngde. Tea Torbenfeldt Bengtsson og Gitte Frydensbjerg har også opholdt sig på sikrede institutioner, som del af deres forskningsarbejde, og her mødte de ikke ”særlig mange unge, uanset religiøs eller etnisk baggrund, som var refleksive, [eller som] kunne styre deres aggressioner eller havde en ”indre styring”.” (“hvad det end er”, som de lakonisk tilføjer). Deres pointe er, at de unge på institutionerne er ganske ens, når det gælder social, familiær og psykologisk baggrund uanset etnisk eller religiøs tilhørsforhold.

Sennels har som grundantagelse, at andelen af kriminelle muslimer eksploderer og truer selve

fundamentet for den danske velfærdsstat. Bengtsson og Frydensbjergs analyse af samme statistikker fra Danmark Statistik viser en anden virkelighed; andelen af 15-19 årige personer med dansk oprindelse i afgørelser (altså domme ved en retsinstans) er steget i perioden 2000-2007. Andelen af samme med efterkommerstatus er i samme periode faldet. Man kan imidlertid ikke fastslå om der er en sammenhæng eller ej mellem en indeks baseret på oprindelseslande fra Danmarks Statistik og en kriminalitetsindeks fra samme. Den metodologiske fejlslutning er her, at man ikke uden videre kan slutte fra den samlede statistik over kriminalitet og nationalitet til individuel adfærd (årsagssammenhængen er hverken klar eller entydig).

Sennels undersøgelse er med til at skabe billedet af 'den evige muslim', der som i dens forgænger "Der Ewige Jude" (tysk nazistisk propagandafilm fra 1940 af Fritz Hippler), forsøger at bringe dokumentation for – i dette tilfælde – muslimens karakter og muslimerne som snylter på samfundet. Med deres 'ydrestyrede' karakterer vil de – i et Sennelsk perspektiv – altid være en femtekolonne i det danske samfund styret af islamisk aggressivitet. På denne måde indskrives udgivelsen sig i rækken af islamofobiske skrifter, som har til hensigt at tegne et forvrænget billede af muslimer i Danmark.

Brian Arly Jacobsen.

Post doc., ph.d.

Afdeling for Religionshistorie

Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier